

KÖVETELMÉNYRENDSZER

Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar – orvos osztatlan képzés A gesztorintézet (és az esetleges közreműködő intézetek) megnevezése:			
A tárgy neve: Orvosi kommunikáció Angol nyelven: Medical communication Német nyelven: Ärztliche Kommunikation Kreditértéke: 3 Szemeszter: <i>(amelyben a mintatanterv szerint történik a tantárgy oktatása)</i>			
Heti összóraszám:	előadás:	gyakorlat:	szeminárium:
Tantárgy típusa: <u>kötelező</u> kötelezően választható szabadon választható (KÉRJÜK A MEGFELELŐT ALÁHÚZNI!)			
Tanév:			
Kötelezően- vagy szabadon választható tantárgy esetén a képzés nyelve:			
Tantárgy kódja: <i>(Új tárgy esetén Dékáni Hivatal tölti ki, jóváhagyást követően)</i>			
Tantárgyfelelős neve: Dr. Purebl György Munkahelye, telefonos elérhetősége: Magatartástudományi Intézet, +36 (1) 2102953 Beosztása: egyetemi tanár, igazgató Habilitációjának kelte és száma: 2019.06.06. 5/2019			
A tantárgy oktatásának célkitűzése, helye az orvoscépzés kurrikulumban: A hatékony gyógyítás nélkülözhetetlen eleme a megfelelő kommunikáció. Ez teremti meg az orvos és a páciens közötti bizalomteljes kapcsolatot, ez teszi lehetővé, hogy az orvos megismerje a diagnózist megalapozó információkat, s ez szükséges ahhoz is, hogy a beteg megfelelően együttműködjön az orvossal. Az oktatás célja részben azoknak a kommunikációs módszereknek az átadása, amelyekkel hatékonyabbá válhatnak az orvosok mindennapos feladatai: a betegek meghallgatása, kikérdezése, tájékoztatása, együttműködésük kialakítása. Az oktatás tárgyai a mindennapi orvos-beteg kapcsolat olyan – az utóbbi időben előtérbe került – elemei is, mint pl. a közös döntéshozatal, az orvosi kommunikáció szuggesztív hatásai, a betegbiztonság kommunikációs vonatkozásai. Az orvosi kommunikáció általános szabályszerűségeinek ismertetése mellett a tantárgy a gyógyítás különböző színtereinek kommunikációs sajátosságait is bemutatja. Így többek között foglalkozunk a gyermekekkel, az idősekkel való kommunikáció sajátosságaival, a szexuális témák megbeszélésének és az orvos kulturális kompetenciájának a kérdéskörével is. Oktatásunkban nagy hangsúlyt helyezünk az orvos-beteg kapcsolat nehéz kérdéseire, így foglalkozunk a rossz hírek közlésével, az agresszió kommunikatív kezelési lehetőségeivel. A tárgy oktatásának fő célja, hogy az orvosi hivatásra készülő hallgatók olyan kommunikációs ismereteket sajátítsanak el, amelyek elősegítik a megfelelő orvos-beteg kapcsolat kialakítását, s amelyeket a mindennapi gyakorlatukban alkalmazva hatékonyabbá tehetik gyógyító munkájukat.			

A tantárgy feldolgozásának módja (előadás, csoportmunka, gyakorlat stb.) 7 óra előadás, 21 óra gyakorlat. A gyakorlatokon kiscsoportos munka, szituációs gyakorlatok, oktatóbeteg közreműködésével történő gyakorlás, oktatófilmek elemzése, terepgyakorlati prezentációk tapasztalatainak megbeszélése segíti a kommunikációs készségek fejlesztését.
A tárgy sikeres elvégzése milyen kompetenciák megszerzését eredményezi: A tárgy sikeres elvégzése után a hallgató képessé válik arra, hogy • megfelelő kérdezői technikát használva hatékonyan tudja feltérképezni a diagnózisalkotáshoz szükséges információkat; • alkalmazni tudjon olyan kommunikációs módszereket, amelyek a betegtájékoztatás során elősegítik az információk megértését és megjegyzését; • figyelmének és empátiájának kifejezésére konkrét kommunikációs módszereket ismerjen és alkalmazzon; • a páciens terápiás együttműködésének javítása érdekében többféle kommunikációs módszert is használni tudjon; • a kezelések lehetséges kockázatairól jogszerű, tárgyilagos, mégsem riasztó módon tudja tájékoztatni a páciens; • aktivizálni tudja a páciensét annak érdekében, hogy minél inkább részesévé váljon saját kezelésének, és így a páciens maga is minél többet tegyen gyógyulása, állapotának javulása érdekében; • hatékony módszerek álljanak rendelkezésére az életmódváltás elősegítése érdekében; • tudatosítsa, hogy az orvos kommunikációjának milyen szuggesztív hatásai lehetnek; alkalmazni tudjon olyan kommunikációs módszereket, amelyek az orvos szavainak pozitív hatásait állítják az együttműködés és a gyógyítás szolgálatába; • képes legyen a páciensek egyedi adottságaihoz (életkorához, eltérő szociális és kulturális hátteréhez, különböző egészségügyi szintjeihez, esetleges fogyatékoságához) illeszkedő módon kommunikálni; • zavarmentesen tudjon kommunikálni intim kérdésekről is; • ismerjen és alkalmazni tudjon olyan kommunikációs módszereket, amelyekkel a feszültségek kezelhetők; • képes legyen együttérző módon közölni rossz híreket (pl. gyógyíthatatlan betegség hírét, halálhírt, veleszületett fejlődési rendellenesség hírét); • ismerjen és alkalmazni tudjon olyan kommunikációs módszereket, amelyek növelik a betegbiztonságot. • hatékonyan tudja használni a modern technikai lehetőségeket az orvosi kommunikáció céljai érdekében.
A tantárgy felvételéhez, illetve elsajátításához szükséges előtanulmányi feltétel(ek) : A tantárgy felvételének nincs előtanulmányi feltétele.
Tantárgyi kimeneti javaslat (kapcsolódó tárgyak megjelölése KÓDJA) Az orvosi kommunikációs ismeretek, készségek minden klinikai területen alapvető fontosságúak. Kiemelt jelentőségük van a következő tantárgyak esetében: belgyógyászati propedeutika, belgyógyászat, gyermekgyógyászat, pszichiátria, onkológia, családorvostan
Több féléves tárgy esetén a párhuzamos felvétel lehetőségére, illetve engedélyezésének feltételeire vonatkozó álláspont: -
A kurzus megindításának hallgatói létszámfeltételei (minimum, maximum), a hallgatók kiválasztásának módja: A tantárgy oktatása kötelező jelleggel, csoportbeosztás alapján az I. félévben az 13-24 csoportok, a II. félévben az 1-12 csoportok számára történik.
A tárgy részletes tematikája

(Az elméleti és gyakorlati oktatást órákra (hetekre) lebontva, sorszámozva külön-külön kell megadni, az előadók és a gyakorlati oktatók nevének feltüntetésével, megjelölve a vendégoktatókat.

Mellékletben nem csatolható!

Vendégoktatókra vonatkozóan minden esetben szükséges CV csatolása!)

Előadások (1-3 hét, hetente egy alkalommal)

1. Az orvosi kommunikáció tantárgy bemutatása. Kommunikációs nehézségek, megoldási lehetőségek a mindennapi orvosi gyakorlatban. (Dr. Pilling János)
2. Az életmódváltás támogatása (Dr. Stauder Adrienne)
3. Rossz hírek közlése. Kommunikáció fogyatékkal élőkkel (Dr. Kollár János)

Gyakorlatok (1-14 heteken, kéthetente egy alkalommal, alkalmanként 3x45 percben, összesen 21x45 percben)

1. Kommunikáció a mindennapokban, kommunikáció az orvoslásban. Az aktív figyelem, az empátia jelenségléleke.
2. Betegtájékoztatás, információk átadása az orvosi gyakorlatban. Kommunikáció alacsony egészségértékű emberekkel. Kockázati kommunikáció.
3. Az életmódváltás támogatása, a páciens aktív bevonódását segítő módszerek: motivációs interjú, a viselkedésváltozás szakaszainak modellje.
4. Közös döntéshozatal. Rossz hírek közlése. Kommunikáció komplementer és alternatív gyógymódokról.
5. Az agresszió megelőzésének és kommunikációs kezelésének lehetőségei. Asszertív kommunikáció.
6. Az orvos kulturális kompetenciája. Kommunikáció gyermekekkel és idősekkel. A szuggesztív kommunikáció technikái. Kommunikáció szexuális problémákról
7. Terepgyakorlati beszámolók

Előadók: Dr. Pilling János, Dr. Stauder Adrienne, Dr. Kollár János

Gyakorlatvezetők: Dr. Balog Piroska, Gazdag Gabriella, Dr. Kollár János, Dr. Major János, Dr. Pilling János, Dr. Stauder Adrienne, Dr. Tóth Mónika Ditta

Az adott tantárgy határterületi kérdéseit érintő egyéb tárgyak (kötelező és választható tárgyak egyaránt!). A tematikák lehetséges átfedései

- Orvos-egészségügyi szociológia (Lehetséges átfedés: a modern technika hatása az orvosi kommunikációra)
- Orvosi pszichológia (Lehetséges átfedés: az életmódváltás támogatása)
- Bioetika (lehetséges átfedés: betegtájékoztatás, tájékozott beleegyezés, rossz hírek közlése.)

A foglalkozásokon való részvétel követelményei és a távolmaradás pótlásának lehetősége, az igazolás módja a foglalkozásokról való távollét esetén:

A félév végi aláíráshoz a gyakorlatok legalább 75%-án való részvétel szükséges, így egy gyakorlatról lehet hiányozni. Amennyiben a hallgató még egy további gyakorlatról hiányzik,

akkor (félévenként legfeljebb egy alkalommal) ugyanazt a tematikájú gyakorlatot, amelyről hiányzott, a tárgy más időpontban tartott gyakorlatain pótolhatja.
A megszerzett ismeretek ellenőrzésének módja a szorgalmi időszakban: (beszámolók, zárthelyi dolgozatok száma témaköre és időpontja, értékelésbe beszámításuk módja, pótlásuk és javításuk lehetősége) A szorgalmi időszakban az ismeretek ellenőrzésére kötelező jellegű számonkérés nincs. A hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa, ezek leadási határideje: Terepgyakorlaton való részvétel és terepgyakorlati beszámoló megtartása 10 perces vetített kiselőadás formájában. A terepgyakorlati beszámoló megtartására az utolsó gyakorlaton kerül sor. A félév aláírásának feltételei: • A gyakorlatok legalább 75%-án való részvétel (legfeljebb egy gyakorlatról való hiányzás) • Terepgyakorlaton való részvétel • Vetített (Power Point-os vagy Prezi-s) terepgyakorlati beszámoló prezentálása (szóbeli előadása) A számonkérés típusa: <i>(szigorlat, kollokvium, gyakorlati jegy, háromfokozatú gyakorlati jegy, projektfeladat vagy nincs vizsga)</i> Kollokvium Vizsgakövetelmények: <i>(tételsor, tesztvizsga témakörei, kötelezően elvárt paraméterek, ábrák, fogalmak, számítások listája, gyakorlati készségek ill. a vizsgaként elismert projektfeladat választható témakörei, teljesítésének és értékelésének kritériumai)</i> A szóbeli vizsga alapja az Orvosi kommunikáció a gyakorlatban című tankönyv (Medicina Könyvkiadó, Budapest, 2025) tananyagának ismerete. A szóbeli vizsga eredményes teljesítéséhez azonban ezen túlmenően szükség van az előadások és a gyakorlatok tananyagának ismeretére is. A vizsgán a hallgatók két tételsorból egy-egy tételt húznak. „A” tételsor 1. Az orvosi kommunikáció jelentősége. Tévhitek és tények az orvosi kommunikációval kapcsolatban. (Pilling János: Orvosi kommunikáció a gyakorlatban. Medicina Könyvkiadó, Budapest, 2025., 15-22. o.) 2. Az orvos-beteg konzultáció (25-44. o.) 3. Az életmódváltás támogatása: az 5A és az 5R módszer, a viselkedésváltozás szakaszainak modellje (47-52 és 58-62. o.) 4. Az életmódváltás támogatása: a motivációs interjú (52-57 és 61-62. o.) 5. Az egészségértés fejlesztésének kommunikációs lehetőségei (65-74. o.) 6. Kommunikáció a kezelések kockázatairól (77-85. o.) 7. Közös döntéshozatal (87-95. o.)

8. Szuggesztív kommunikáció az orvosi gyakorlatban (97-107. o.)
9. Kommunikáció gyermekekkel (109-118. o.)
10. Kommunikáció idős emberekkel. Kommunikáció idős korban jelentkező mentális zavarok esetén (118-123 és 219-221)
11. Az orvos kulturális kompetenciája (127-140. o.)

„B” tételsor

12. Kommunikáció komplementer és alternatív módszereket használó betegekkel (143-153. o.)
13. Kommunikáció funkcionális tünetekről (155-171. o.)
14. Kommunikáció intim kérdésekről (173-188)
15. Kommunikáció feszült, indulatos emberekkel (191-203. o.)
16. Kommunikáció depressziós betegekkel. Az öngyilkossági veszély felismerése (206-213)
17. Kommunikáció szorongó betegekkel és szenvedélybetegekkel (213-224)
18. Rossz hírek közlése (227-244. o.)
19. A betegbiztonság kommunikációs vonatkozásai (245-261)
20. Kommunikáció fogyatékos emberekkel (263-278)
21. Kommunikáció abúzusok áldozataival (279-295)
22. E-health: technikai eszközök használata az egészségügyi kommunikációban (297-314. o.)

Az érdemjegy kialakításának módja és típusa:

(Az elméleti és gyakorlati vizsga beszámításának módja. Az évközi számonkérések eredményeinek beszámítási módja. A jegymegajánlás lehetőségei és feltételei.)

A szóbeli vizsgán (kollokvium) a vizsgajegy a két tételre adott osztályzat átlaga, ám a vizsga csak akkor tekinthető eredményesnek, ha a hallgató egyik tételére sem kap elégtelen jegyet.

A tananyag elsajátításához, a tanulmányi teljesítmény értékelések teljesítéséhez szükséges ismeretek megszerzéséhez felhasználható alapvető jegyzetek, tankönyvek, segédletek és szakirodalom listája, pontosan kijelölve, mely részük ismerete melyik követelmény elsajátításához szükséges (pl. tételenkénti bontásban), a felhasználható fontosabb technikai és egyéb segédeszközök, tanulmányi segédanyagok,

Kötelező irodalom:

Kötelező irodalom:

Pilling János: Orvosi kommunikáció a gyakorlatban. Medicina Könyvkiadó, Budapest, 2025., Tételenkénti részletezés a Vizsgakövetelmények részben.

A tárgyat meghirdető habilitált oktató (tantárgyfelelős) aláírása:

A gesztorintézet igazgatójának aláírása:
Beadás dátuma: